

Donderdag 21 februari 1918 – ochtendeditie

Het Belgisch Dagblad meldt, dat een comité wordt gevormd, om in Den Haag een grootse manifestatie in te richten ter ere van de Belgen van het bezette gebied. Op de grote vergadering, die waarschijnlijk zal plaatshebben in de diertuin, zullen bekende Belgische sprekers het woord voeren, zowel in het Vlaams als in het Frans.

Havre, 20 februari. Minister Van der Velde heeft in een persgesprek over de schikkingen voor de conferentie te Londen het volgende verklaard: we hopen de eenheid van het diplomatieke front van de socialisten der geallieerden te kunnen verwezenlijken. Daarna zullen wij onze formule nopens een democratische vrede aan de socialisten van de middelrijken aanbieden. Indien zij deze van de van de hand wijzen of niet de vaste wil verkondigen om haar aan hun keizers voor te leggen, zullen wij hiervan nota nemen. Indien zij haar daarentegen aanvaarden, dan geloof ik niet dat de regeringen der geallieerden zich langer tegen een voltallige bijeenkomst van de Internationale kunnen of willen verzetten. Wat er echter ook moge gebeuren: één feit is zeker, de volkeren rekenen meer en meer op zichzelf om een democratische vrede te sluiten. Overal wordt de houding der volksmassa een even gewichtige factor als de militaire actie.

Van der Velde bracht hulde aan het Belgische volk en zegde: het heeft door middel van zijn regelmatig gekozen vertegenwoordigers, ondanks de Duitse bajonetten, de rechters gelast om tot de inhechtenisneming van enige verraders over te gaan. Dit moet de Duitsers tot bewijs strekken, dat zelfs indien hen het fortuin der wapenen, tot Europa's ongeluk, gunstig zou zijn, zij België nooit de baas zouden worden.

Havre, 20 februari. Het centraal comité van het Amerikaanse Rode Kruis is door de regering ontvangen, die het een middagmaal heeft

aangeboden. Het comité zal een bezoek brengen van verschillende hospitalen te Montreuil en Poperinge en aan het front en zal in het grote hoofdkwartier worden ontvangen. Daarna zal het het Franse front bezoeken. Het doel van het bezoek is om zich te vergewissen van de meest doeltreffende middelen in verband met de financiële steun van de Verenigde Staten.

Donderdag 21 februari 1918 – avondeditie

De aanhouding van activistische leiders te Brussel.

August Borms, de "minister van verweer" van de "Raad van Vlaanderen", verhaalt zijn aanhouding te Brussel in zijn krant het Vlaamse Nieuws, nummer van 17 februari laatstleden.

De aanhouding geschiedde bij hem thuis door Parmentier, substituut van de procureur des Konings. Deze overhandigde hem een aanhoudingsmandaat in het Nederlands opgesteld, en waarin de heer Borms beticht werd de artikelen 104, 105, 109 en 110 van het strafwetboek te hebben overtreden. De heer Borms verklaarde 's avonds tevoren iets vernomen te hebben omtrent zijn vermoedelijke aanhouding voor hoogverraad.

"Er is geen sprake van aanhouding", antwoordde de substituut; "ik heb enkel bevel u op te leiden voor vermoedelijke aanslag tegen de veiligheid van de staat".

Borms verklaarde toen: "ik heb papieren op zak, die mij toelaten u niet te volgen".

"Laat eens zien".

"Nee, die zijn niet voor u bestemd; maar ik verzeker u, indien ge volhardt in uw voornemen, dat ge uw vingers zult verbranden!"

De aangehoudene mocht afscheid nemen van vrouw en kinderen, nog ontbijten, en werd in een rijtuig naar het justitiepaleis gevoerd.

"Vóór de hoek van de Wetstraat", vertelt Borms verder, "verzocht ik het venstertje te openen, wat me beleefd werd geweigerd. Ik herhaalde mijn vraag en met een forse stoot beukte in dan tweemaal met mijn ellebogen tegen de dikke ruit, die, wonder genoeg, niet brak. Mijn twee bewakers grepen, zonder geweld, mijn arm vast en vroegen wat ik wilde.

"Ja", zei ik, "ik weet niet wat ge zinnens zijt met mij te doen en daarom had ik de schildwacht, die daar aan de hoek van de Wetstraat staat, willen verwittigen, dat ge mij opleidt".

"Dat kunt ge ook aan de ingang van het justitiepaleis", antwoordde de substituut, erbij voegend: "het is een geluk dat ge uw arm niet gebroken hebt".

Aan het justitiepaleis gekomen, riep hij tot de schildwacht:

"Ein politischer Gefangene", en de Duitse soldaat kwam naar mij toe; maar ze schreeuwden: "Procureur des konings! Dolmetscher oben!" en duwden me in de deur.

Na 3 uur wachten werd hij binnengebracht in een zaal, waar zich bevonden de procureur des konings, de onderzoeksrechter Brillant, zijn vriend dr. Tack en de Duitse generaal-referent voor het rechtswezen. Deze laatste was verwittigd geworden door de schildwacht en had reeds de invrijheidstelling van de aangehoudenen opgeëist.

"Half stotterend zegde de procureur, dat ik moest worden vrijgelaten op bevel van de Duitsers, waarop mr. Briant onmiddellijk liet volgen, ditmaal in het Frans:

"Ge ziet wel, dat ge met de Duitsers samenwerkt".

"Juist zoals gij", antwoordde ik hem, "die hier ook zonder de Duitsers niets kunt doen".

We wisselden met elkaar een blik als een bliksemschicht, en met dr. Tack en de generaal-referent verlieten we het vertrek".

De Belgische regering heeft al de Belgische volksvertegenwoordigers, die zich buiten het bezette gebied bevinden, verzocht zich eerlang naar Havre te begeven.

Het Belgisch bureau in Den Haag meldt:

Het volgend verhaal werd ons van bevoegde zijde medegedeeld:

Zeven Belgische vissersvaartuigen zijn einde januari in de Noordzee door Duitse duikboten tot zinken gebracht. Ze bevonden zich op enige mijlen afstand van de kust, toen de duikboot het vuur opende, drie vaartuigen vernietigde, waarvan de bemanningen ternauwernood een schuilplaats konden zoeken in de boten. Zich vervolgens tegen een vierde vaartuig richtend, dat niet van boten was voorzien, vuurde de duikboot op het vaartuig tot het met man en muis onderging, zonder dat het aan de naburige boten gegund was hun landgenoten te redden. Daarna vernietigden de duikboten de drie overblijvende vaartuigen.

Allen op klompen.

Men meldt ons:

Eerlang, zodra de Belgen het paar schoenen, dat ze aan de voeten dragen, versleten hebben, zal wel iedereen in België ertoe moeten overgaan houten klompen te dragen – ook de dames. De lezers hebben in het ochtendblad van de N.R.C. van woensdag gelezen, dat de helft van de bevolking te Mechelen en te Leuven, ook de gegoede stand, op klompen loopt. We kunnen er nu bijvoegen, dat ook de politie te Brussel klompen draagt.

En de oorzaak daarvan is niet ver te zoeken. De laatste schoenen die voorhanden waren, werden tegen buitengewoon hoge prijzen verkocht: man gaf tot 300 à 400 frank per paar.

Reeds bij verordening van 13 oktober hebben de Duitsers de Belgen verplicht opgave te doen van alle schoeisel, uitgenomen het houten schoeisel, dat elk huisgezin boven de vijf paar in huis had: "Schoeisels van elke aard en van gelijk welke stof, als stadsschoenen, schoenen voor arbeiders, sportschoenen als schoenen voor de watersport en voor het turnen, schoenen in "lasting", luxeschoenen, balschoenen, sloffen, sandalen en pantoffels van allerlei aard."

Toen na het opnemen van de voorraad, als gewoonlijk, de rekwisitie aanving, mochten de schoenmakers en schoenfabrikanten nog slechts 5 kg leer in hun bezit behouden.

De geldhandel in België.

De volgende verordeningen, betreffende de effectenhandel in bezet België, zijn door de gouverneur-generaal baron von Falkenhausen, genomen.

Zoals men zal bemerken zijn ze van zeer belemmerende aard en we hebben reeds vernomen dat uit teken van protest de meeste effectenhandelaars in België ophouden de beurs te bezoeken.

Artikel één. De commissaris-generaal voor de banken in België is belast met het toezicht van de effectenbeurzen en van de bijeenkomsten en vergaderingen van alle aard alsmede van alle instellingen, inrichtingen en gebouwen, die betrekking hebben met de beurstransacties.

In de zin van deze ordonnantie, moeten beschouwd worden als transacties bij de effectenbeurzen: de handel in munten en edele metalen, bankeffecten, papieren munt, staatsfondsen en andere fondsen gelijkstaande met de munten in de commerciële transacties, intrestcoupons, dividendaandelen, coupons van deelhebben in de winsten, cheques, biljetten en betalingen.

Artikel twee. De commissaris-generaal voor de banken in België zal de nodige voorschriften opmaken voor het regelen en controleren van de beurstransacties, betreffende de zaken in paragraaf twee van artikel één opgesomd. De instellingen en de personen, die deelnemen aan vergaderingen en bijeenkomsten van onverschillig welke aard inzake beurstransacties of die er zich mee inlaten, moeten handelen in overeenstemming met de voorschriften en bepalingen van de commissaris-generaal voor de banken.

Deze laatste is bovendien bijzonder bevoegd om vergaderingen en bijeenkomsten te verbieden van welke aard ook, welke zich inlaten met transacties in de aard als welke bedoeld zijn in paragraaf twee van artikel één, en hij mag tevens bepaalde firma's en personen van de beurshandel uitsluiten.

Artikel drie. Ieder die de verordeningen, de voorschriften en bepalingen, door de commissaris-generaal voor de banken in België getroffen op grond van artikel twee, overtreedt, of ieder die hulp verleent bij een inbreuk daarop, zal gestraft worden met ten hoogste

een jaar gevangenis en 50.000 mark boete of met een van deze straffen. Ook de poging om inbreuk erop te maken is strafbaar.

De firma's en personen, waarvan de vertegenwoordigers, procuratiehouders of bedienden, in deze hoedanigheid strafbare handelingen bedreven hebben, zijn met de veroordeelden verantwoordelijk voor de betaling van de geldelijke boete.

De militaire rechtbanken en de militaire commandanten zijn bevoegd de veroordelingen uit te spreken.

Artikel vier. Zolang de commissaris-generaal voor de banken in België belast is met het reglementeren van de beursttransacties, zullen de bepalingen, die in strijd zijn met deze, door hem uitgevaardigd, van generlei kracht zijn.